

✧ Texty na tento týden – Sk 2:42–47; 3:1–26; 4:1–37; 5:1–42

✧ Základní verš

„Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.“ (Sk 2:46.47)

Vědomí blízkosti Kristova návratu bylo v rané církvi velmi silné. Ježíšova odpověď na otázku související s obnovou království sice nepřinesla žádný konkrétní časový údaj (Sk 1,6–8), ale mohla být pochopena tak, že vše závisí na seslání Ducha svatého a završení poslání, kterým Pán pověřil své učedníky. Když tedy přišly L. etnice, první věřící měli pocit, že se vše naplňuje – přijali Ducha a zvěstovali evangelium celému světu. Ne že by apoštolové opustili Jeruzalém a vydali se do světa, ale svět přišel za nimi (Sk 2,5–11).

Jedním z důležitých znaků bylo, že se raná církev velmi rychle odpoutala od pozemských statků. Učedníci si uvědomovali krátkost času, proto prodávali svůj majetek a zcela se oddali zkoumání Písma a prožívání vzájemného společenství. Zároveň vydávali svědectví o Ježíši – byť zatím jen v Jeruzalémě. Společné prožívání víry se rozrostlo i na vzájemnou péči o potřeby druhých – zejména chudých. Brzy se však objevily nečekané problémy, které mohly způsobit v církvi rozkol. Díky Božímu zásahu se však podařilo zachovat ohroženou jednotu církve. V té době se učedníci začali setkávat i s prvním projevem nepřátelství a odporu. Ale i uprostřed těchto problémů zůstávala jejich víra neochvějná.

V naší lekci budeme studovat počáteční období existence křesťanské církve, její praktický život, vztahy a službu.

✧ Týden ve zkratce:

- Učení a společenství
- Podstata evangelia
- Růst nepřátelství
- Barnabáš versus Ananiáš a Safira
- Další zatčení
- Podněty k zamyšlení

NE 15. července – Učení a společenství

Sk 4:44.45 „⁴⁴Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. ⁴⁵Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval.“

Sk 4:32.34.35 „³²Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neřikal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné. ... ³⁴Nikdo mezi nimi netrpěl nouzí, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je a peníze, které utřžili, ³⁵skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval.“

Sk 2:42.43.46. „⁴²Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. ⁴³Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. ... ⁴⁶Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem.“

Mt 26:29 „Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.“

Sk 3:1 „Petr a Jan šli o třetí hodině do chrámu k odpolední modlitbě.“

Jk 2:2 „Do vašeho shromáždění přijde třeba muž se zlatým prstenem a v nádherném oděvu. Přijde také chudák v ošumělých šatech.“

L 22:29.30 „²⁹Já vám udělují království, jako je můj Otec udělil mně, ³⁰abyste v mém království jedli a pili u mého stolu; usednete na trůnech a budete soudit dvanáct pokolení Izraele.“

PO 16. července – Podstata evangelia

Sk 3:12-15 „¹²Když to Petr viděl, promluvil k lidu: „Muži izraelští, proč nad tím žasnete a proč hledíte na nás, jako bychom svou vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že tento člověk chodí? ¹³Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bůh našich otců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého vy jste vydali a kterého jste se před Pilátem zřekli, když ho chtěl osvobodit. ¹⁴Svatého a spravedlivého jste se zřekli a vyprosilí jste si propuštění vraha. ¹⁵Původce života jste zabili, Bůh ho však vzkřísil z mrtvých a my jsme toho svědky.““

Sk 20:16 „Pavel se totiž rozhodl minout Efez a neztrácet čas v provincii Asii, neboť spěchal, aby byl pokud možno na den Letnic v Jeruzalémě.“

Sk 21:17-26 „¹⁷Když jsme přišli do Jeruzaléma, přijali nás bratři s radostí. ¹⁸Nazítří se Pavel odebral i s námi k Jakubovi, kde se sešli všichni starší. ¹⁹Pavel je pozdravil a vyprávěl jim podrobně všechno, co Bůh jeho působením vykonal mezi pohany. ²⁰Když to vyslechli, chválili Boha. Potom řekli Pavlovi: „Pohleď, bratře, kolik tisíc židů uvěřilo v Krista, a všichni jsou nadšenými zastánci Zákona. ²¹O tobě se doslechli, že prý učíš všechny židy, žijící mezi pohany, aby odpadli od Mojžíše: aby přestali obřezávat své syny a žít podle otcovských zvyků. ²²Co teď? V každém případě se dovědí, žeš přišel. ²³Udělej tedy, co ti radíme: Jsou tu čtyři muži, kteří na sebe vzali slib. Připoj se k nim, ²⁴podrob se s nimi očistnému obřadu a zaplat' za ně, co je předepsáno; pak si budou moci dát ostržít hlavu. Tak poznají všichni, že není ani trochu pravdy na tom, co se o tobě říká, a že naopak sám jsi věrný Zákonu a žiješ podle něho. ²⁵Pokud jde o pohany, kteří přijali víru, těm jsme písemně oznámili své rozhodnutí, že nemají jíst pokrmy obětované modlám, ani krev, ani maso zvířat nezabavených krve a že se mají vyvarovat smilstva.“ ²⁶Nato Pavel vzal ty muže s sebou a na druhý den se s nimi dal zasmě-
tit. Pak šel do chrámu a oznámil, kdy se skončí očistné dny a za každého z nich bude přinesena oběť.“

Sk 3:1-10 „¹Petr a Jan šli o třetí hodině do chrámu k odpolední modlitbě. ²Právě tam přinášeli nějakého člověka, chromého od narození; každý den ho posadili u chrámové brány, které se říká Krásná, aby prosil o almužnu ty, kdo tam vcházejí. ³Když viděl přicházet do chrámu Petra a Jana, prosil také je o almužnu. ⁴Petr spolu s Janem na něj upřeli zrak a řekli: „Pohleď na nás!“ ⁵Obrátil se k nim a čekal, že od nich něco dostane. ⁶Petr však řekl: „Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ ⁷Vzal ho za pravou ruku a pomáhal mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, ⁸vyskočil na nohy, vzpřímil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha. ⁹A všichni ho viděli, jak chodí a chválí Boha. ¹⁰Když poznali, že je to ten, co sedal a žebrał před chrámem u Krásné brány, žasli a byli u vytržení nad tím, co se stalo.“

Sk 3:16-26 „¹⁶A protože tento člověk, kterého tu vidíte a poznáváte, uvěřil v jeho jméno, moc Ježíšova mu dala sílu a zdraví – a víra, kterou jméno Ježíšovo v něm vzbudilo, úplně ho uzdravila před vašimi očima. ¹⁷Vím ovšem, bratří, že jste jednali z nevědomosti, stejně jako vaši vůdcové. ¹⁸Bůh však tímto způsobem vyplnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Mesiáš bude trpět. ¹⁹Proto činite pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy ²⁰a přišel čas Hospodinův, čas odpočinutí, kdy pošle Ježíše, Mesiáše, kterého vám určil. ²¹On zůstane v nebi až do chvíle, kdy bude všechno nové, jak o tom Bůh od věků mluvil ústy svých svatých proroků. ²²Mojžíš řekl: „Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratří, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.“ ²³A „každý, kdo toho proroka neuposlechne, bude vyhlazen z mého lidu.“ ²⁴Také všichni ostatní proroci, kolik jich jen od Samuela bylo, přinášeli zvěst právě o těchto dnech. ²⁵Vás se týkají zaslíbení proroků i smlouva, kterou Bůh uzavřel s vašimi otcí, když řekl Abrahamovi: „V tvém potomstvu budou požehnány všechny národy na zemi.“ ²⁶Především pro vás povolal svého služebníka a poslal ho k vám, aby vám přinesl požehnání a odvrátil každého od jeho hříchů.““

ÚT 17. července – Růst nepřátelství

Sk 4:9-12 „⁹Když nás dnes vyšetřujete pro dobrodíní, které jsme prokázali nemocnému člověku, a ptáte se, kdo ho uzdravil, ¹⁰vězte vy všichni i celý izraelský národ: Stalo se to ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého vy jste ukřižovali, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých. Mocí jeho jména stojí tento člověk před vámi zdráv. ¹¹Ježíš je ten kámen, který jste vy stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným. ¹²V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.““

Sk 4:1-20 „¹Když Petr a Jan ještě mluvili k lidu, přišli na ně kněží s velitelem chrámové stráže a saduceji, ²rozhořčení, že učí lid a hlásají, že v Ježíši je vzkříšený z mrtvých. ³Násilím se jich chopili a vsadili je na noc do vězení, neboť už byl večer. ⁴Ale mnozí z těch, kteří slyšeli Boží slovo, uvěřili, takže jich bylo již na pět tisíc. ⁵Druhý den se shromáždili jeruzalémští představitelé židů, starší a znalci zákona,

⁶velekněz Annáš, Kaifáš, Jan a Alexandr a ostatní z velekněžského rodu, ⁷dali předvést Petra a Jana a začali je vyslýchat: „Jakou mocí a v jakém jménu jste to učinili?“ ⁸Tu Petr, naplněn Duchem svatým, k nim promluvil: „Vůdcové lidu a starší, ⁹když nás dnes vyšetřujete pro dobrodíní, které jsme prokázali nemocnému člověku, a ptáte se, kdo ho uzdravil, ¹⁰vězte vy všichni i celý izraelský národ: Stalo se to ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého vy jste ukřižovali, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých. Mocí jeho jména stojí tento člověk před vámi zdráv. ¹¹Ježíš je ten kámen, který jste vy stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným. ¹²V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“ ¹³Když viděli odvahu Petrovu i Janovu a shledali, že jsou to lidé neucení a prostí, žaslí; poznávali, že jsou to ti, kteří bývali s Ježíšem. ¹⁴A když viděli, že ten uzdravený člověk tam stojí s nimi, neměli, co by na to řekli. ¹⁵Poručili jim, aby opustili zasedání; pak se mezi sebou radili: ¹⁶„Co s těmi lidmi uděláme? Bůh skrze ně způsobil zřejmý zázrak. Všichni, kdo bydlí v Jeruzalémě, to vědí, a my to nemůžeme popřít. ¹⁷Aby se to však příliš nerozneslo v lidu, pohrozíme jim, že už Ježíše nikomu nesmějí zvěstovat.“ ¹⁸Zavolali je tedy a přikázali jim, aby jméno Ježíšovo vůbec nerozhlašovali a o něm neučili. ¹⁹Ale Petr a Jan jim odpověděli: „Posuďte sami, zda je před Bohem správné, abychom poslouchali vás, a ne jeho. ²⁰Neboť o tom, co jsme viděli a slyšeli, nemůžeme mlčet.““

Mt 10:16-20 „¹⁶Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice. ¹⁷Mějte se na pozoru před lidmi; neboť vás budou vydávat soudům, ve svých synagógách vás budou bičovat, ¹⁸budou vás vodit před vládcy a krále kvůli mně, abyste vydali svědectví jim i národům. ¹⁹A když vás obžalují, nedělejte si starosti, jak a co budete mluvit; neboť v tu hodinu vám bude dáno, co máte mluvit. ²⁰Nejste to vy, kdo mluvíte, ale mluví ve vás Duch vašeho Otce.“

ST 18. července – Barnabáš versus Ananiáš a Safira

Sk 4:34-37 ³⁴Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je a peníze, které utržili, ³⁵skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval. ³⁶Také Josef, kterého apoštolové nazvali Barnabáš – to znamená „Syn útěchy“ – levitá původem z Kypru, ³⁷měl pole, prodal je, peníze přinesl a položil před apoštoly.“

Sk 5:3-5 „³Ale Petr mu řekl: „Ananiáši, proč satan ovládl tvé srdce, že jsi lhal Duchu svatému a dal stranou část peněz za to pole? ⁴Bylo tvé a mohl sis je přece ponechat; a když jsi je prodal, mohl jsi s penězi naložit podle svého. Jak ses mohl odhodlat k tomuto činu? Nelhal jsi lidem, ale Bohu!“ ⁵Když to Ananiáš uslyšel, skácel se a byl mrtev; a na všechny, kteří to slyšeli, padla velká bázeň.“

Sk 5:1-11 „¹Také nějaký muž, jménem Ananiáš, a jeho manželka Safira prodali svůj pozemek. ²Ananiáš si však s vědomím své ženy dal nějaké peníze stranou, zbytek přinesl a položil apoštolům k nohám. ³Ale Petr mu řekl: „Ananiáši, proč satan ovládl tvé srdce, že jsi lhal Duchu svatému a dal stranou část peněz za to pole? ⁴Bylo tvé a mohl sis je přece ponechat; a když jsi je prodal, mohl jsi s penězi naložit podle svého. Jak ses mohl odhodlat k tomuto činu? Nelhal jsi lidem, ale Bohu!“ ⁵Když to Ananiáš uslyšel, skácel se a byl mrtev; a na všechny, kteří to slyšeli, padla velká bázeň. ⁶Mladší z bratří ho přikryli, vynesli a pohřbili. ⁷Asi po třech hodinách vstoupila jeho žena, netušíc, co se stalo. ⁸Petr se na ni obrátil: „Pověz mi, prodali jste to pole opravdu jen za tolik peněz?“ Ona řekla: „Ano, jen za tolik.“ ⁹Petr jí řekl: „Proč jste se smluvili a tak pokoušeli Ducha Páně? Hle, za dveřmi je slyšet kroky těch, kteří pochovali tvého muže; ti odnesou i tebe.“ ¹⁰A hned se skácela u jeho nohou a zemřela. Když ti mládenci vstoupili dovnitř, našli ji mrtvou. Vynesli ji a pohřbili k jejímu muži. ¹¹A velká bázeň padla na celou církev i na všechny, kteří o tom slyšeli.“

Ez 18:20 „Duše, která hřeší, ta umře; syn nebude pykat za nepravost otcovy a otec nebude pykat za nepravost synovu; spravedlnost zůstane na spravedlivém a zvlé zůstane na svévolníkovi.“

R 6:23 „Mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.“

2Pt 3:9 „Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.“

ČT 19. července – Další zatčení

Sk 5:34-39 „³⁴Tu vstal ve veleradě farizeus jménem Gamaliel, učitel zákona, kterého si vážil všechen lid; poručil, aby je na chvíli vyvedli ven,³⁵ a řekl: „Dobře si rozmyslete, Izraelci, co s těmi lidmi chcete udělat.³⁶ Před nedávnem povstal Theudas a tvrdil, že je Vyvolený; přidalo se k němu asi čtyři sta mužů. Když byl zabít, byli všichni jeho stoupenci a nakonec z toho nebylo nic.³⁷ Po něm povstal ve dnech zapsu Judas Galilejský a strhl za sebou lid; také on zahynul a jeho stoupenci byli rozeznáni.³⁸ Proto vám teď radím: Nechte tyto lidi a propusťte je. Pochází-li tento záměr a toto dílo z lidí, rozpadne se samo;³⁹ pochází-li z Boha, nebudete moci ty lidi vyhubit – nechcete přece bojovat proti Bohu.“ Dali mu za pravdu.“

Sk 5:12-29 „¹²Mezi lidem se rukama apoštolů dalo mnoho znamení a divů. Všichni se svorně scházeli v Šalomounově sloupoví¹³ a nikdo jiný se neodvažoval k nim přidružit, ale lid je chválil a ctil.¹⁴ A stále přibývalo mnoho mužů i žen, kteří uvěřili Pánu.¹⁵ Dokonce vynášeli nemocné i na ulici a kladli je na lehátka a na nosítka, aby na některého padl aspoň Petrův stín, až půjde kolem.¹⁶ Také z ostatních míst v okolí Jeruzaléma se scházelo množství lidí; přinášeli nemocné a sužované nečistými duchy a všichni byli uzdravováni.¹⁷ Ale velekněz a jeho stoupenci, totiž saducejská strana, byli naplnění závistí;¹⁸ chopili se apoštolů a vsadili je do městského vězení.¹⁹ Anděl Páně však v noci otevřel dveře vězení, vyvedl apoštoly ven a řekl: ²⁰„Jděte znovu do chrámu a zvěstujte lidu ta slova života.“²¹ Oni poslechli, vešli na úsvitě do chrámu a učili. Jakmile se dostavil velekněz se svými lidmi, svolali veleradu a všechny starší izraelské a poslali pro apoštoly do vězení.²² Když tam strážce došli, vězení bylo prázdné. Vrátili se tedy a hlásili: ²³„Dveře žaláře jsme našli pevně zavřené a strážce stály před nimi, ale když jsme otevřeli, nikoho jsme uvnitř nenašli.“²⁴ Když ta slova uslyšel velitel chrámové stráže a velekněz, nedovedli si vysvětlit, co se to mohlo stát.²⁵ Tu přišel nějaký člověk a oznámil jim: „Ti muži, které jste vsadili do vězení, jsou v chrámě a učí lid.“²⁶ Velitel a stráž tedy pro ně došli a vedli je, ale bez násilí; báli se totiž, aby je lid nezačal kamenovat.²⁷ Když je přivedli, postavili je před radu a velekněz je začal vyslyšet: ²⁸„Důrazně jsme vám zakázali učit o tom člověku, a vy jste tím svým učením naplnili celý Jeruzalém; a na nás byste chtěli svalit odpovědnost za jeho krev!“²⁹ Petr a apoštolové odpověděli: „Boha je třeba víc poslouchat než lidi.“

L 8:43.44 „⁴³A byla tam žena, která měla dvanáct let krvácení a nikdo ji nemohl uzdravit.⁴⁴ Přišla zezadu a dotkla se třísní jeho šatu, a hned jí krvácení přestalo.“

Sk 22:3 „Já jsem Žid a narodil jsem se v Tarsu v Kilikii, ale vychován jsem byl zde v Jeruzalémě. V Gamalielově škole jsem byl přesně vyučen zákonu našich otců. Byl jsem právě tak plný horlivosti pro Boha, jako jste dnes vy všichni.“

PÁ 20. července – Podněty k zamyšlení

„Jsme správci, kterým bylo svěřeno, aby se v Pánově nepřítomnosti starali o jeho lid, jemuž přišel sloužit na tento svět. Vrátil se do nebes a dal nám zodpovědnost. Očekává, že budeme bdít a čekat na jeho návrat. Věrně spravujeme to, co jsme dostali na starost, aby když náhle přijde, nenašel nás spící.“ (8T 37)

„Lidé by si měli uvědomit svatost slibů a závazků, které dávají Bohu. Tyto závazky nejsou obecně vnímány tak vážně jako například dlužní úpisy či povinnost splácet úvěr. Je však slib méně důležitý a závazný jen proto, že jsme ho dali Bohu? Jen proto, že v slibu chybí odborné termíny a není soudně vymahatelný, může snad křesťan ignorovat povinnosti, ke kterým se zavázal? Žádná směnka, žádná zákonná povinnost není závaznější než slib týkající se Božích věcí.“ (6BC 1056)

Otázky k rozhovoru

1. Ježíš mimo jiné zanechal učedníkům dva důležité úkoly: očekávat jeho brzký příchod a misijně pracovat na celém světě. Jak by to mělo ovlivnit naše poslání kázat evangelium?

2. Kdosi řekl: „Měli bychom být připraveni, jako by se měl Ježíš vrátit dnes, ale měli bychom pokračovat v (misijní) práci, jako kdyby měl přijít za dalších sto let.“ Jaká moudrost se nachází v této myšlence? Jak ji můžeme aplikovat v našem životě a v našem povolání?

3. Proč musí být Ježíšův život, jeho smrt, vzkříšení a návrat hlavním poselstvím našeho zvěstování? Jaký smysl by mělo naše kázání, kdyby nemluvalo o zmíněných událostech. Vysvětlete své postoje.

4. Příběh o Ananiášovi a Safíře nás mimo jiné učí, že nejsme schopni vidět do srdce druhého člověka. Nevzdáme nejen to špatné, ale často ani to dobré. Co se z toho můžeme naučit? Proč je toto poznání důležité?

5. Znáte ve svém okolí nějaké „Gamaliele“? Jste snad vy v pozici, kdy můžete sehrát podobnou roli? Mluvte spolu o tom, jak vám pomohlo přijetí dobré rady anebo jak někomu jinému pomohla vaše dobrá rada. Co se z toho můžeme naučit?

